

Harambaša.

Historická povíčka z doby Křišťákovy od F. Chytrého.

KAPITOLA III.

Ostatní, jež známe z divanů došedlých odpolodní u palety, odcházel za nimi; v tom, když se hnul z kiosku na rovník cestu do konaku, zahleď rána ode stě hradební, šela kuka okolo hlav vy Džindaš-begovy.

"Pomněte na své zajatě, psi pohasí!" zvolal hlas se sfocení hradebních, a Marjanko, již do nádyvi konaku vcházej, poznal hlas ten.

"Křtíli!" zvolal hlasem silným.

"Bratři!" zvolal se Křtíli a hrady, ale panduť, Marjanka vedoucí, strhl jej provazy k zemi, kopali do něho, pivali naň, vlekli jej po dvoře, po kamenné a ložemi, hlava jeho bila o kámen, kde usívala, vyrvali jej z vlasů vzhůru, a opět obíhali tryskám dále, radostí houkající, že vlekou psa křesťana, ale sloboce se přitvo, že hajduk ani jediným povadochem na jeho nedával muka svá. Džindaš-beg a kadí efdendi běželi po blase ku hradební, ale ni stinu nepatřili více.

"Abychom pamatovali na své zajatě, pravil ten kaurin!" zvolal se kadí efdendi. "Bismillah! Já-daf nejde oudu svému," dořekl chladně, ubíraje se s Džindaš-begem za ostatními.

V kiosku zůstal jen Khosrev a Emina-beg a Fatimy, jejíž smyslové se ještě neprodrali bratrou k životu.

Khosrev držel pochodně v ruce, pohlížel zasměle na deera, oblédnul se, a sraziv vzácnou křivku a podstavku vetknul tam pochodně a usednul. Krásná ručka Fatimina mu pěkálala u nosu, odkopnul ji. Závoj její byl natřen, otec se skýbnul, roztrhl jej docela, a úpiná zát pochodně padla na obličej Fatiminy v pole-smrti tak bledý a přece tak krásný. Trpký úsměch pletelů trval Khosreva agy. Povedel lokte o sklena a bradu sevřel do dlaní.

"A tak tedy se zbydila krev má," začal hlasem temným, a slova se mu vinula z prsou, jako by mocí vyřazena byla; "zbydila se tím, že kaurin opanoval srdce deery má! Co ještě s tebou, hanbo-rodu mého, skvrno víry prokrovy. Oj, Eblisa stál při loži, když jsi plosena byla a dřinové upřehli, když jsi se rodila. Kletá buď!" klnul otec deeri své. — "A jak je krásná!" promluvil, zamyšliv se. "Ne, ne, škoda by bylo, vydati tě ulemům, ještěh a žaty by zhrly krásné tělo tvé; neuprosí je koran. Otče, nešťastný otče!" zvolal, bít se v prsa. "Ale co?" počal zas po chvíli utí-živ se. "mohu-liž já ondem vládnouti, mohu-liž já přeměnití zákon? — Přeměnití?" opakoval, rozmýšleje se. "Ano, mohu!" rozhodnul, "já sám vyplním zákon!" Oči jeho se dvíhly koulely při těchto slovech, zářily hle-ností. "Nezasvětnou více hvězdy očí tvých, ve smrti tě obejmě Amed!" Sáhnu na hrdla, kyn-žal zablesknul se v napřáženém hrdě jeho; ale silná ruka zadržela ruku jeho v náchnutí. Emina-beg stál před ním.

On byl po celou tu dobu lhostejný na oko divák při všem, co se dělo, v mramrovém obličejí jeho nejevilo se potud, ani to nejmenší hnutí, neřikal si pobrativa svého, když ho vázali a pryč vlekli, neřikal si Fatiminy; nyní teprv pokročiv, zachytil ruku Khosreva agy a kypálalem.

"Ustaň, ago!" pravil, "dcera tvá není více majetností tvou; ano náleží. Ještě neupřebia hodies, cos mi již před světky za vlastní dal; což tak krátkou pamět máš, starče?" To vše promluvil lhostejně, ni sval se nepohnul v obličejí jeho.

Khosrev pohlednul naň prv divoce, ale v náhlém přechodu vášně stopěl zrak jeho. "A co s ní počneš?" ptal se roztržitě.

"Vnesu ji co kadunu do konaku svého," odpověděl Emina, pus-tě ruku Khosreva.

opět tak lhostejný, jako by ade nabylo Khosreva agy a u nosu na semí Fatiminy.

Vyjasnila se nyní tvář starému otci, odhodil kynal, stisknul ruku mladému begovi a přeskáčil tělo deerino, chvátal do konaku svého.

Nyní teprv sehnul se Emina k dívce, zakouhal se v pohledu na pannu krásnou, ale jen okamžik trvalo vytržení jeho, zdvihnul kynal Khosrev se sem, přelízl drabý pás Fatiminy, přelízl i slatě tkanice kationu jejího, vyběhl z kiosku, natřhal lupení, natřhal květa, a vrátil se, stříal ro- su a lupení a z kalíšků ržňových ve tvář divky omdlel. Prohlé- lis — jinoch se zadržoval, tlouk- nul rukama, poklekl k ní, která byla oči, prudkým světlem ozra- něl opět zavřela, líbal oči její, a když se opět otevřela, zachvěl se jinoch, alekl se, jako by při sva- tokrádeři postížen byl.

"No, ne," zaleptal pro sebe, "tak neobnabi Emina Džindaš pobratimetei svatě!" — Ještě jednou pohlednul na tvář její, ještě jednou se zakochel zraký jeho v temných hvězdách jejích, kteréž sdvídavě těkaly vůkol; nemohal pochopiti, co a kterak se všecko dělo, a teprv začala svititi spomínka v ni.

KAPITOLA IV.

Na horách Drinakých ve prohlubni při skále na dvě půle roz- sražen, z ní přední půle koimo vzhůru strmí, jako by umle přitešná byla, nalezáme hajduky opět v táboru; — držit soud nad Tejsiou agou. Sarov jest přiro- da vůkol, surová jest vláda turocká, surový lid v surové přírodě a pod vládou surovou surový také soud jeho. Velký oheň plápolá v dole, ozatoje vysoké, silné postavy hajdukův a jich přisné tváře; neke doufati milost vin níkům od soudců tabových, neke doufati již i proto, že nikdy ještě, kdož usleli tento tajný tábor haj- dukův, nezastavili jej živi.

Hajduci jsou v nějak vostnějším oděvu a nejdražší sbraň se loskne za pasem a na ploech jejích; v pravu stojí dvacet hajduků ve dvou řadách za sebou, v levo Staniša, Tomič, Jovan a ještě dva jiní co žalobníci na Tejsiu. U pro- atěd na jednom konci harambaša Mladen, péro ze zlatého třepení vládo a kápy jeho. Naproti němu, několik krokův od hajdukův vzdálen, ale vysoko šlehaťjemi plameny ještě dosti ozářen, ležel Tejsia, přikován ke špaiku.

"A tak tedy jste stýpeli, juná- ci," mluvil harambaša, když byli žalobníci žalobu svou přednesli, "slyšeli jste všechny hříchý padoucha v ho, slyšeli jste, kterak sem hubil, děšty páčil, ba neř- til ni kostelův, ni klášterův, slo- vem šlapal nobama víru Kristovu a plil v obličej vykupiteli naše- mu, ten psí syn Jidáš lekarlot- ský!" Benděky sám se k zlosti dobovořoval harambaša. "Slyše- li jste dále, co nám tuto povědli pod přísahou na křtí svatý a na spasení duše své Tomič, kterak ma zabil bratry rodné, a co Staniša, kterak vyvěsil ten pohan hlava otce jeho na cimbuří svého konaku, a Jovan, kterak mu zha- nobil sestru ten pekecinik, i co tam Vuk a Štápás, tomu spálil chatr nad hlavou, že matka šho- fela v plamenech, ubohá stařena, Vuka přivázal k ohonu koně svého a vlekli jej po ulicích Nového Pasaru, až jej nechal za mrtvého ležet. A tak, junáci, kdyby raja z celé Bosny před vámi stála, každé by věděl něco o tomto nez- nabohu povědět. Seděte nyní, junáci! die písma svatého," vy- bízel hajduky, jako by v písmě tak zblblí byli, ale známost písma nesáhla u nich nad známost ně- kolika modliteb a nad známost přikázání božích; dost toho o- věst, aby hověk byl spravedliv a šťasten; "seděte die básně boží a jak tomu vyrozumívá rozum junáček; co zasloužil ten slozýn tam?"

Založil si při tom ruce, pohlífe- je s největší nevclí na Tejsiu, který z rostoucí boudou pozoroval, jak strašný soud hajdukův a nevěstovna rychlost dále nad ním pokračuje, a již ku konci se blíž.

Hajduci se zastoupili, krátká byla porada jejich, rozsoudili, aby Tejsia aga byl napřed rukou, potom nohou zbařen a posížen za živa spálen, noby a ruce aby se vyvěšily nedaleko Sarajeva do čtyř šáhů, a prach a trupa jeho aby vržen byl noční dobou před bránu města na vjstrahu všem, by se káli a báli se souditi ubohou raja.

"Posvětil se jméno Páně!" zvolal harambaša v divoké rado- sti, když byli skratě svůj výrok prohlásili. "Dobře jste rozsoudi- li, junáci, dobře!"

V tu chvíli se přikročilo k vy- konání orcele, pět hajduků žalob- níků bylo ustanoveno, aby vypl- nili ortel nad Tejsiou vykonatý, vzhopili se, odvázali Tejsia od špaiku, Tomič nesl sekera, Staniša špaik, Jovan rozal pochod- ně, aby zapálil hraniče, a ostatní dva vlekli Tejsia po pahrbku na hora do lesa, kde ortel nad ním vykonán bti měl.

Když odšli, kynal harambaša posástařím tam hajdukům, aby opět sajali místa svá. Sám se obrátil ku skále, popolel k ní, od- valil kámen, vrátil se brzy, při- vádže ženu svou, a v drabě ruce svasek papíru drla. Slučka spo- lečnice harambašové nesla za ni- mi stolicí a postavili ji nedaleko ohně, vrátila se do skály. Ha- rambalová sedla na stolicí, Mla- den se postavil vedle ženy své.

"Bratři junáci!" obrátil se k hajdukům, jenž zvědavostí poseni- bíte se tlačili, "nyní předstupuji já před vás co žalobník, se ženou svou." Tak tka sňal kápu s bla- vy, vytáhl slatě péro, na doka- le, přestává pro tuto chvíli bti harambašou.

"Dávno tomu," počal Mladen přednáseti stížnost svou, "ba šest let již uprobio od té doby, co jsem podruhé ukryl hlavu svou na ho- rách před Turkem. Slavně jest bojovati pro Krista a dobývati sobě slávu životem junáckým; ale kdo z vás již někdy nezato- uhl po životě domácím, po jižě, kde jej matka zrodila?"

Hlahol se roznesl v řadách haj- duků na dověřdenou pravdy slov- tuchto.

"Nuže, i já, bratři junáci," mlu- vil dále Mladen, "i já se rostou- lím mnohdy, ne pro sebe, já mi- luji vás, bratři, miluji volně hory a lesy naše, miluji život náš juná- cký, jímž bychom, kdyby nás všechna raja následovati chtěla, upravili volnost vlasu a vítězství avatému křtí. O sobě nemluvim; ale sde žena má, i ovinul rámě své okoto šje její, k sobě ji vna, "zdalíž jsto ji kdy slyšeli stěžova- ti si na nehoď pověti, zdalíž jsto kdy viděli, že by nerada sná- šela, co Běh na nás seslal?" Ra- dovala se s námi a rmoutila se s námi, i kdož jest mezi námi, je- muž by nebyla rány seobné neb kulku rozdrčené oudy neobvaz-ovala a nevyhládala jej ze zimní- něho zápalu co děcko marnivé?"

"Boží pravda!" volali hajduci jeden po druhém.

"Nuže vidíte, děti," pokračuje Mladen v řeči, "a přece tomu ne- byla nikdy zvyklá, nezrodila se pod nízkou stěhou kmetkou, nýbrž v hrdém konaku, a hned od dětinství mivala služek okolo sebe, obsluhujících jí, odstraňujících každé kamének z cesty, o něž by noha její zavadila mobla, a bedlivých, aby žádný nepřijem- ný věteřek neovanul pannu tu, deera pasova."

Hajduci, ačkoliv dávno již cos takového tušili, byli přece tímto stejým vysnáním Mladenovým na nejvýš překvapeni; poloblahi- stí vřkňik se řad hajduků náse- doval na tato slova Mladenova.

"A přece snášela všechno a ná- mi, přece se neštítala ran krva- vých," mluvil zase harambaša pohnutým hlasem dále, "šinla tak pro lásku Kristovu a pro lá- sku ke mně. Povězte mi, písám Běh, dobří junáci, zdali tolik lá- sky nezalubuje i všechnu lásku srdce mého?"

Hajduci mlčeli, aktivě toto je- jich pomlčení přisvědčovalo lépe Mladenovi, než kterákoliv slova.

"A když jsem si myslel," pokračuje Mladen, "že si mně sama vzala, z šleď lásky, když si spomenu na první doby lásky naší — jeť tomu arcí dávno, ba již snad více než dvacet let, byl jsem tehdy, co jsem nyní, hajduk. Ale ti, jenž byli drabové moji, pohyauil ve- smě, a věru nezhyuili žádný, ne-

ostali-li pod sebo trápár turockých, byliť to dobří junáci, a osla- vili jméno hajductva — pokoj po- poli jejich!"

Harambaša se zamířel, hlavu skvěl, spomínal na doby dávny, na sudruhy junáky v boji pole- hli, i modil se tise za duše jejich. Hajduci jeho ottili stejně s ním, i oni se nyní spomínali na bratry padlé buď v boji, uzulené na ká- lu špaikem, připomínali si slávu hajductva, co ho bylo před nimi; a co ho bude po nich.

"Zhyuul mi otec a bratr jediním dnem," mluvil zas dále haramba- ša, "já ulel shoubě, otcem ženy mé nám připraveně, jak? potud novim; ale tolik vim, že mi ruka andiela od seba a v kulovníci mé je jť nebylo než jediného náboje, ale ulel jsem. Bray po oně hrš- vypíed odlišosti začalo svítat nad Bosnou, jařmo, křesťanstvo třicel, se zdálo nastupovati spravedlnosti sultanovy. Vrátil jsem se se ženou i starším synem Křtíšem i s matkou do domu otcovského, více než před rokem opuštného. Na- šel jsem jen spálenitě trávu a kopřivami porostlé; aj vždyť ví- tele, bratři junáci, jak jest, když se vrací hajduk s hor do rodišitě svéci! V roce stála chvěla má a pole bylo zaseto, co potřebo. An- dšika má," pohlédnul na ženu, "stavěla se mnou, pracovala na poli se mnou, nevyplínaje se, le- jměnovala paletu otcem svým, moje dobrá žena! Narodil se nám drobný syn, Marjanko, já byl šťasten, matka má ovšem podla- hla hořl nad strátou otčovou, ale já byl přece šťasten po celých dvanácte let. Slyč ovšem boufe přec křesťanské hlavy naše, jedna a nejkrvavější byla pod Vusej- nem z pšho pokolení Brankovi- čova, kde slopověstný Tejsia hu- bil viru Krátovu; avšak boufe ta trvala krátce, prokleti poturčenl pohyauil u Vitase a Sarajeva a opět počalo svítat. Ale hobažel, vždy jen zůstalo při svitání, a ru- ka sultanova nedosahuje přes Bal- kán k obraně ubohé rajě.—Zná- te jméno Dayd-vestra? a jaké byste neznali, vždyť je vás ade větší část, z nich on udělal haj- duky! Bajraktar jeho spatřil na jednom honu po rajě ženu mou, krása její zalohodila oku jeho, a on pes chtěl požítati statku jin- ho."

Zamířel se, spomínka ta byla trapnou pro něho, mocně pracova- la; prav jeho, a žena jeho, na odív takofka vystavena, chvěla se vóchtiledě.

"Dost na tom," mluvil zas dá- le, "uvěřte mi, bratři junáci, že bajraktar mi sáhal po životě, ale nedostihnu ho, za dvanácte let neselábla ve mně slá junácká; ale on Turek, pohan sáhnul i — po cti—manželského lože mého!" Tato slova vypravil pracně ze sebe, krčpaje potu vyvěstávaly mu na čelo. "Než ale, bratři hajduci! zachránil jsem oboje, uteka se do hor." A hlas jeho se stěhl, jako by si nebyl jist vý- roku svého, sáhnul si na čelo, stí- ral pot s něho a zas úžeji k sobě vinul ženu svou. "Shromáždil jsem vás okolo sebe, bratři juná- ci," doložil, nsmábaje se k chlá- dosti, "dali jste mi péro zlaté, a dobře mi bude hoiti v zemi, bu- dete-li se mnou tak spokojeni, ja- ko já s vámi, junáci!"

Hajduci plili rozdílení vypra- vováním harambašovým, smekli. "Boď zdráv a slaven, oče haram- bašo!" zaznělo ze řad jejich, více neblesli, rozdílenost nemysli na slova dlouhá.

"Šest let jsem stopoval bajrak- tara," dí zas Mladen, "od konce ku konci tise turocké, vy jste mě následovali vlády, nezapjice se nikdy, proč jinam a zas jinam se obracím; junáci! já vám děkuju. Oslavili jsme jméno hajductva na Balkáně; Šardgu i tde v horách Drinakých; ale krom slávy juná- cké jsem hledal i pomstu, dostiže- ní, spravedlnost. Co stín jsem věšel se na paty bajraktara. — nyní teprv po šesti letech jsem došel cíle. Věztež, junáci! ně- kdejší bajraktar Dayd-vestra — je Mahmud-paša, nyní kujaja Vedži-vestra v Sarajevě!"

Tušili to již dříve hajduci, ale přece je to překvapilo tak, že hla- sitým vykřiknutím podivni na jevo dali.

"Pověděl jsem vám všechno," mluvil Mladen pokojně, "co a jak ublížil Mahmud-paša mně, a co jak ženě mé. Seděte nyní, ju-

náci!" zvolal, "sedte mezi mnou a tím. Al potud se vyhnui vždy pomatě mně; dneš dán jest těmito písmy v ruce naše: co mám po- řít, junáci!"

"Ostaloj ho!" zvolali hajduci, sotva le dočkali konce řeči jeho. "Pozvoite, bratři!" opáčil Mla- den, "pravil jsem hned s počátku, že nemluvim o sobě.— V písmech těch obaženo více, než by sprá- vedlivý hověk se domšiel, slyš- te! Píše tady Šaid pašovi Žodj- skému, že již všechno pohotově- mé, aby rozvinul prapor spoury proti sultanovi, a vybiel jej, aby i on již nováhal díle uvázati se v panství Bulharska. Píše dále, že se mu podštátilo i vestra Vedžiho xpištel v pikis ty, ale že ho ob- liti, a vezir le se domštrá, že pomonj raja shodí jařmo turocké a posvátě Bosny, a k křesťan- stva le pak sejme úrpení; aj vždyť známe Vedžiho! A jemu strojí ten šábel osidla, aby sám pak se vezirkuv zmočil a nové krvavé doby Dayd-vestra vyvo- lal nad Bosnou a pravoslavnými křesťany, tak jako chce, aby Šaid- paša zbudil nad Bulharskem ukrutné šasy Kerďašiv. A co se vám nyní o tom zdá, junáci?"

V ústnu nad tím, co byly slyša- li, pomlčeli hajduci.

"Mahmud-paša jest v rakou na- lich," mluvil Mladen rozvážlivě dále; "ale nebude se soudit nad ním ve Stambulu. Bratři!" cho- pil jsem se pro křtí a viru svatou života junáckého a abychom již zde boji spravedlnosti sjednali přechodu, proč bychom nepřišli- li, aby zvířel křtí a víra svatá, aby se navrátila spravedlnost do Bosny naší, vyplácně otud v nešťastný den bitvy na poli Ko- sovou? Vezir Vedži chce oboje sjednat vlastní námi, vim to nyní; proč bychom jemu nepomohli, proč bychom jej nevarovali před osidly nepřátel jeho, a především před tím psím synem Mahmudem pašou?"

"Ano, tak učiníme, tak, tak!" volali hajduci rozdílení.

"Rozmyslete si to doře, juná- ci," napomínal Mladen, "Mahmud- pašá by vám dal bečky zlata, byt i bazary Sarajevské oloupiť měl, za navrácení těchto písmen, a každý z vás se bude moci navrá- tit do otdiny, a hezká část zlata a kmentu a věcí jiných případno v podíl každému, ba ještě se sta- nou mnozí z vás starešinami, snad všichni; rozmyslete si to tedy, ozmořdi vás již život junácký, rcete, a já vydám papíry vám, abyste vyjednávali a pašou. Na me se neohlížejte, mohlil jsem po šest let pomstu svou v prsou tajiti, proč bych ji dále nemohl stopovati sám a sám!"

Hajduci ho neposlouchali, radi- li se vespolek, a na krátko se uradivše, strkali jednoho ze ste- du svého všelijak ku předu.

"Idiž, Rezavče!" pravili, nufice hajduka ku předu, "amž nej- lépe mluvit, dotírali naň, "vystup již, psí synu, a promluv."

Konečně se octnul Rezavec v popředí soudruhů svých, neblže u Mladena.

"Prokletí!" rozhodli ruce, poč- na rozkládati a výmluvnosti haj- duky za nejlepší uznanou, "což máš tak krátkou pamět, haram- bašo? A ba, čerte a se haramba- šo, když nám tak do očí pliješ, jako prokletému pohanu. Cos to pověděl? kam jsi dal rozum, čertův harambašo? Nebili jemo se vždycky dobře s Turkem, co? A jak můžeš tvrdit, že ně živo junácký omrzol; či zblánil jsi se?"

Hajduci pokřyvovali hlavami, na nejvýš jsouce spokojeni s jad- nou řečí touto.

Rezavec si stáhnul pás, zatočil knofy a začal znova: "A to ti povídáme, harambašo, ta písma tady, v nichž jest zavlnuta hlava Mahomedova, toho nezaboha, toho — ano," dopnul, obližeje se vůkol po hajducích; rozložliv se zapomněl na řeč svou.

"Tak jako povídá, haramba- šo!" volali hajduci, "zřstaneme s tebou, až bude dílo dokonáno." "Děky, dobří junáci!" zvolal Mladen radostně, "věděl jsem to napřed, vždyť vás znám, děti, a —"

"Hlas pošky té je mi parvedom," pravil Mladen, zraky své do dálí vřstaje, jako by proniknuti chtěl noc. "Ba ano," spamato- val se, "jeť to Křtíli!"

"Křtíli!" zvolala harambašo- vá, která potud ni jediným slovem nedávala volně šťastnosti své při celém výjevu na jevo, "a kdož Marjanko?"

"Marjanko!" opakoval Mla- den, a teskné tlení počalo v něm vzrušati; než ale na otázku ženy své odpovědět mohl, přikvapil již Křtíli. Vlasy od prudkého hbu potom smolené visely v provazcích okolo tráse a po ra- menou jeho. Zoliv matku, pos- tavitil se, ottil se k šemáču a lhostejnosti, ale rána pošky jeho dala již dříve hajdukům správu o nějakém neštěstí, jeho rozdíle- nost a křap dověřdřovaly, že ne nadarmo našli prach.

"Kdo je Marjanko? kdo máš bratra, Křtíli?" ptala se matka šakostlivě, završila se na něho, upřela oči naň tak pronikavě, ja- ko by vniknouti chtěla do každé myšlenky jeho a již dříve vypá- trati tajemství, jeť óta jeho do- tud zamířovala; věděl, že před večerem k Sarajevu spolu vyšli, a nyní se vracel Křtíli samotem; matka tušila cos nehoršitěho.

Křtíli se ohlídl tázavě po otci. "Mluv jen!" pravil tento, ru- kou kyns.

Matku opouštěly stly, sklesla do náruči synova. Křtíli volal ku skále na slučky; vyběhly dvě ženštiny, a hokajuce odnesly umdlelou se křnu mužův.

Mladen stál omráčen; neviděl, co se kolem něho dělo, silná bla- va jeho sklesla mu na prsa, vryl ruku za hrdra a v divé bolesti brhal po vlastním těle.

Netrvalo však dlouho totošho- rení jeho; neválek co o život sy- na, jeť každého dne mohla kulka, neb jatagan turocký mu odnřit; ale že v zajetí upadl, a Běh v ja- kou bíhou liti? a le zhyuouti-má uprátkou neb na řálu, to jej rmoutilo. Po všechny šasy, od nešťastného boje na Kosovu, co již dal rod Mladenovův v Bosně hajduků, zhyuuli všichni šťastně a handžarem v ruce, polehli na trupech musulmanských, proto byli Mladenovci slavní po vši zemi od Sávy až po Balkán a za Balkánem až po Drinopol, a ná- rod zpomínal v písních i po letech na slavné Mladenovce, chrabr- hajduky. A nyní měl syn jeho tak noslavně se svéta sejiti, pola- sen v loktech snad některé od- alické, první, co zná Bosna haj- dukův Mladenovcův, z rodu toho má umřítí bezě slávy; jatagany mu nezapřít píseň pohřební a pu- šky mu branu nezavoni. A po- jest Mladena omráčila. Ale zpa- matovaly se, povzresl hlavu hrdě do výšky, obližeje se jaaným okem vůkol.

Předstoupil opět Rezavec. "Po- slyš, harambašo!" začal s větším námáháním nežli prvě, a neroz- kládal nyní rukama. "Běhtě svědek, dobře, že vkleouza hlava Mahmud-pašete tam do těch pí- sem, co v ruce držíš; my se usn- ali na tom, za Marjanka že vrátí- me pašovi ta písma tady."

"Jak dávno tomu," odpovědě- Mladen hlasem pevným, poněkud krávně, "jak dávno tomu, že haj- duci měni výroky své v hodině, jako děti, neku-li jako blázní Zapomněli jste na to, že z těch papírů očekává celá Bosna osv- bození? A pro jeden život na- smř přijíti všechno na zmar, a- můj syn Marjanko jest hajduk ja- ko jiný hajduk," doložil pevně neuprositelně harambaša, dávaj- na jevo, že veliká námitka ma- ná zůstane proti výroku jeho. "Vlak ještě nezhyuul syn můj!" pravil a planoucí junáci, "podvě- me se k Sarajevu, bratři!"

(Překlad F. Chytrého.)

ČESKÝ ZÁVOD
J. J. DWORAK & CO.
HUMBOLDT, NEB
Zhotovujeme všechny práce truhlářské stavitelské az emy odvětví a ručně- dobovou a obšedru všim výrobkům našim.
SPRAVKY A ZAKAZKY
všechny, vykonávame rychle a šicino.
Na obličej chytáme rannou domácí zakytko. Prokřeseme a zhotovujeme na kásko
RAKVE
všechny druhy. Jest u nás uvolno abotviti se sešitím, přec však zsta uvolno zakyky p sešitím az pohyby 11-6. Odpovorníme přikroiti notaká nekých a setou
DWORAK, ŠTEPANEK a WIT